

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33265**Nom:** Història de la filosofia antiga II**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1012 - Grau en Filosofia	Història de la filosofia i corrents actuals de la filosofia	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ROSELL TRAVER SERGI

TERUEL RUIZ PEDRO

RESUM

Aquesta assignatura d'Història de la filosofia antiga II cal veure-la i programar-la conjuntament amb la Història de la filosofia antiga I. El contingut d'aquestes dues assignatures s'estructura en diversos blocs temàtics que serveixen per a abordar quatre etapes fonamentals de la filosofia antiga, incidint especialment en els problemes centrals d'aquestes etapes i en els autors i textos més significatius i representatius d'aquestes. En el cas d'Història de la filosofia antiga II s'aborda el pensament de les èpoques clàssica, hel·lenística i romana.

L'alumne o alumna ha de tenir ben clar que, atès el caràcter història de l'assignatura, el programa està orientat a introduir-se en la filosofia antiga principalment a través de la lectura de textos cabdals d'aquesta època i de bibliografia secundària bàsica sobre ella. No obstant això, és evident que a pesar que s'aborden molts autors, els textos i autors treballats a l'assignatura de cap manera exhaureixen ni els autors ni les reflexions d'una època tan fecunda com l'antiguitat grecoromana. Així doncs, es tracta de motivar i incentivar l'alumnat a familiaritzar-se amb el coneixement filosòfic d'aquesta època a partir dels coneixements adquirits i del material proporcionat, i d'acord amb els seus interessos particulars i el seu itinerari curricular personal.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Pel que fa a coneixements i habilitats, el nivell bàsic exigible per als estudiants que cursen l'assignatura és el proporcionat per les matèries de l'àrea de Filosofia cursades durant el batxillerat (Filosofia i Història de la filosofia).

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Adquirir la capacitat per plantejar i resoldre problemes, així com de prendre decisions, en un temps limitat.

Adquirir un coneixement bàsic dels problemes, els textos i els mètodes propis que ha desenvolupat la filosofia al llarg de la història, reconeixent-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Apreciar l'autonomia i la independència de judici.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Estimar positivament el pensament original i creatiu.

Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.

Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.

Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.

Reconèixer i respectar allò que és diferent i plural.

Reconèixer la fal·libilitat humana.

Relacionar problemes, idees, escoles i tradicions.

Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.

Ser capaç d'assumir compromisos socials i ètics.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.

Ser capaç de millora i perfeccionament professional.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.

Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la filosofia clàssica

- El context cultural de la filosofia clàssica.
- Les escoles mèdiques. La historiografia. Retòrica i oratòria. La tragèdia i la comèdia.
- La sofística. Els grans Sofistes: Protàgores, Gòrgies, Pròdic, Hípies. La segona sofística.

2. Sócrates i Plató

- La qüestió socràtica. La maièutica. L'intel·lectualisme moral. Els socràtics menors.
- Plató: els diàlegs de joventut, maduresa i vellesa.
- Epistemologia, ontologia, ètica i política platòniques.
- L'antiga Acadèmia.

3. Aristòtil

- Problemes del Corpus Aristotelicum.
- Lògica. Física. Cosmologia. Metafísica. L'ànima. Retòrica i Poètica.
- El Liceu.

4. Filosofia hel·lenística i romana.

- Principals escoles hel·lenístiques: epicuris, estoics, escèptics.
- Filostrar després d'Alexandre el Gran. Roma pren el relleu.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	40,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

CLASSES PRESENCIALS: hi ha 2 hores de classes teòriques, impartides pel professor i en les quals poden participar els estudiants.

PREPARACIÓ DE CLASSES TEÒRIQUES: els estudiants han d'assistir a les classes teòriques havent llegit el material que, per a cada sessió, haja recomanat el professor, tant pel que fa als textos clàssics com a la bibliografia secundària bàsica. Aquest treball previ és imprescindible per a un bon aprofitament de les classes i per a una bona resolució dels eventuais exercicis que es puguin plantejar a classe.

CLASSES PRÀCTIQUES. El grup de classe es dividirà en dos grups de pràctiques, i cadascun assistirà a les classes presencials programades que són 1 hora per setmana. Eventualment es poden agrupar aquestes hores i fer 2 hores seguides cada dues setmanes. Aquestes classes són de tipus seminari, de tal manera que l'alumnat ha de participar activament comentant textos o discutint les qüestions que es plantegen.

A més a més, cal elaborar treballs escrits sobre les temàtiques del curs.

TUTORIES: hi ha dos tipus de tutories, unes programades per a la preparació i supervisió del treball pràctic i altres per a consultes.

AVALUACIÓ

La composició de la nota final té en compte tant els resultats de l'examen de la part teòrica de

l'assignatura com l'activitat de l'alumne en la part pràctica i els treballs realitzats.

- L'examen de la part teòrica constitueix el 60% de la qualificació global de l'assignatura.
- Les activitats i exercicis de la part pràctica i treballs escrits monogràfics constitueixen el 40% de la nota de conjunt de l'assignatura. Aquest component de la nota només és parcialment recuperable.

Per a poder afegir a la qualificació els resultats de la part pràctica i els treballs realitzats és necessari que l'examen de la part teòrica estiga aprovat.

En cas de frau en l'examen, o de plagi total o parcial en qualsevol dels treballs entregats, la qualificació global de l'assignatura serà de 0 (suspens).

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Melero Bellido, A. (ed.): Sofistas. Testimonios y fragmentos. Madrid, Gredos, 1996.
- Varios: Els Sofistes. Fragments i Testimonis, Barcelona, Laia, 1988.
- Protàgoras: Dissoi Logoi. Textos relativistas, Madrid, Akal, 1996.
- Gorgias de Leontinos, De lo que no es o de la naturaleza. Los testimonios. Edición crítica, traducción e introducción, Anthropos, Barcelona, 2016.
- Platón: Diálogos. Madrid, Gredos, 1981 ss.
- Aristóteles: Obras. Ed. Gredos, Madrid, 1978 ss.
- Aristòtil Metafísica. 2 vols. Trad. Miguel Candel Sanmartín. Barcelona, Bernat Metge. 2018 y 2019.
- Capelletti, A.: Los estoicos antiguos, Gredos, Madrid 1996.
- Sexto Empírico: Contra los profesores. Madrid. Gredos, 1997 ss.
- Sexto Empírico: Esbozos pirrónicos. Madrid, Gredos, 1993.
- Séneca: Epístolas morales a Lucilio, Gredos, Madrid 2001.

- Lucrecio: La naturaleza. Gredos, Madrid, 2003.
 - Piqué Angordans, A.: Los megáricos. Presentación y traducción de los textos, Barcelona, 1989.
 - Diógenes Laercio. Vidas y opiniones de los filósofos ilustres y cada escuela filosófica IX. Traducción, introducción y notas, Almuzara, Córdoba, 2020.
 - Diógenes Laercio. Vidas y opiniones de los filósofos ilustres y cada escuela filosófica X. Traducción, introducción y notas, Almuzara, Córdoba, 2021.
 - Diógenes Laercio, Vidas y opiniones de los filósofos ilustres, traducidas y comentadas por Luis Andrés Bredlow, Lucina, Zamora, 2010.
 - -Varios: Los filósofos cínicos. Antología de textos. Edición de Ignacio Pajón Leyra ,Tecnos, 2019.
-
- Abbagnano, N.: Historia de la filosofía. Barcelona. Hora SA Editora Distribuidora, 2000.
 - Barnes, J.: Aristóteles. Madrid, Cátedra, 1987.
 - Bracht Branham, R. ¿ Goulet-Cazé, M.-O.: Los cínicos, Barcelona, Seix Barral,2000.
 - Bréhier, E.: Història de la filosofia. Vol I. Ed. Tecnos-Un. Autònoma de Barcelona, Madrid-Bellaterra, 1998.
 - Brun, J. : Platón y la Academia. Barcelona, Paidós, 1992.
 - Brun, J.: Sòcrates, Barcelona, Edicions de 1984, 2005.
 - Calvo, T.: De los sofistas a Platón. Política y pensamiento. Madrid, Ediciones Pedagógicas, 1995.
 - Campillo, N., Vegas, S.: Sócrates y los Sofistas. Valencia, Univ. De Valencia, 1976.
 - Capelle, W.: Historia de la filosofía griega. Madrid. Gredos , 1972.
 - Copleston, F.: Historia de la filosofía. Vol I. Barcelona , Ariel ,1975.
 - García-Borrón, J. C.: La filosofía occidental en su historia. Vols I y II. Barcelona, Ediciones del Serbal, 2004.
 - García Gual, C.: Epicuro. Madrid, Alianza, 1981.
 - García Gual, C.(Ed.): Historia de la filosofía antigua. Madrid, Trotta-CSIC, 1997.
 - Guthrie, W.K.C. Historia de la filosofía griega. 6 vols. Ed. Gredos, Madrid, 1984 yss. Vols III a VI.
 - Jaeger, W.: Paideia. Madrid, Fondo de Cultura Económica, novena reimpression, 1985.
 - Levi, A.: Historia de la filosofía romana. Eudeba, Buenos Aires, 1979.
 - Long, A.: La filosofía helenística. Madrid, Alianza, 1977.
 - Luri Medrano, G.: El proceso de Sócrates. Sócrates y la transposición del socratismo, Madrid, Trotta, 1998.
 - Reale,G., Antisseri, D: Historia del pensamiento filosófico y científico. Vol. I. Barcelona, Herder, 1991.
 - Russell, B.: Una història de la filosofia occidental.: Filosofia antiga, catòlica i moderna. Barcelona, Labutxaca, 2010.
 - Strauss, L.: El problema de Sòcrates. Barcelona, Portic, 2006.
 - Zeller, E.: Fundamentos de la filosofía griega. Buenos Aires, Siglo Veinte, 1968.